

రోడ్‌డు భద్రత వారీస్త్రవాల చిత్రాలు

రోడ్‌డు భద్రత విధ్య

(రోడ్‌డు భద్రత - జాతి భవిష్యత్తు)

గ్రాఫిమిక్ స్థాయి - 4, 5, 6, 7 తరగతులు

రాష్ట్ర విద్యా పరిశీధన శిక్షణ సంస్థ
తెలంగాణ, హైదరాబాద్

రాష్ట్ర విద్యా పరిశీధన శిక్షణ సంస్థ
తెలంగాణ, హైదరాబాద్

రోడ్‌ప్రాథమిక స్కూలు - 4, 5, 6, 7 తరగతులు

కర్మితిక

ప్రాథమిక స్కూలు - 4, 5, 6, 7 తరగతులు

శ్రీ టి. విజయ్ కుమార్, ఐ.ఎస్.ఎస్.
కమిషనర్, పారశాల విద్యార్థులు
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

శ్రీ టి. కీష్వ ప్రసాద్, ఐ.ఎస్.ఎస్.,
డి.జి.పి. & చైర్మన్, రోడ్ సేఫ్టీ అధారిటీ,
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

రోడ్ సేఫ్టీ అధారిటీ,
తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

ప్రాథమిక పాశ్వనామ
తెలంగాణ, హైదరాబాదు.

రాష్ట్ర విద్యా పరిశీలన శిక్షణ సంస్థ
తెలంగాణ, హైదరాబాదు.

ముందుమాట

పిల్లలందరికీ....

మనం ప్రతి రోజు మన అవసరాలు తీర్చుకునేందుకు ఒక చోటు నుండి మరో చోటుకి ప్రయాణిస్తూ ఉంటాము. అయితే ఈ ప్రయాణంలో అందరూ తమ గమ్యాన్ని సురక్షితంగా చేరుకోలేకపోతున్నారు. మార్గ మధ్యంలో ఎన్నో కారణాల వల్ల ప్రమాదాలకు గురవుతున్నారు. దాంతో వారి జీవితం చిన్నాభిన్నమై ఎన్నో కష్టాలను ఎదుర్కొంటున్నారు.

ఈట్టి ప్రమాదాలకు లోనుకాకుండా నియంత్రిస్తూ మన తెలంగాణ ప్రభుత్వ పోలీసుశాఖ నిర్విరామంగా కృషి చేస్తోంది. వివిధ మార్గాల ద్వారా ప్రజలలో అవగాహన పెంచుతోంది.

రోడ్స్ ప్రమాదాలలో చిన్నారులు ఎక్కువగా ఉండడం గమనార్థం. నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు కాబట్టి పిల్లలు రోడ్స్‌పై నిబంధనలను పాటిస్తూ ప్రయాణించి సురక్షితంగా గమ్యం చేరుకోవడానికి తెలంగాణ పోలీసుశాఖ, రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన శిక్షణ సంస్థ (ఎస్.సి.ఇ.ఆర్.టి.), తెలంగాణ వారి సాజన్యంతో ఈ మాడ్యూల్ రూపొందించబడింది.

ఈ కరదీపికలో 4వ తరగతి విద్యార్థులకు ‘రోడ్స్ భద్రత-ప్రాముఖ్యత’, రోడ్స్ ఉపయోగించేటప్పుడు తీసుకోవాలిన జాగ్రత్తలు’, 5వ తరగతి విద్యార్థులకు ‘ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్-సైన్ బోర్డులు, వాహనాలపై ప్రయాణం’, 6వ తరగతి విద్యార్థులకు ‘రోడ్స్ ప్రమాదాలు-కారణాలు, అత్యవసర ఫోన్ నెంబర్లు, ప్రథమ చికిత్స, గోల్డెన్ అపర్’ మరియు 7వ తరగతి విద్యార్థులకు ‘భద్రతా చర్యలు-సురక్షిత ప్రయాణం, విద్యార్థులకు రవాణా సాకర్యం, సూక్షలు బస్సుల కొరకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం రూపొందించిన నిబంధనలు’ మొదలగు అంశాలను వాటి సంబంధిత చిత్రాలతో విద్యార్థులకు అర్థమయ్య విధంగా సరళ భాషలో ప్రాయబడినది.

రోడ్స్ భద్రత విషయంలో ఎలాంటి రాజీవడవద్దన్న దృఢ సంకల్పంతో పారశాల దశలోనే విద్యార్థులలో రోడ్స్ భద్రతా బీజాలను నాటితే మంచి పౌరులుగా తీర్చిదిద్దబడతారని, సురక్షితంగా తమ గమ్యం చేరుకుంటారని కోరుకుంటున్నాము.

ఇందులో పొందుపరిచిన విషయాలు, పిల్లలు వారి తల్లిదండ్రులతో, చుట్టుపక్కల వారితో, స్నేహితులతో చర్చించి రోడ్స్ భద్రతపై సమాజంలో అవగాహన కల్పించినట్లయితే రోడ్స్ భద్రత ప్రజలందరి జీవనైలిలో భాగమవుతుందని ఆశిస్తున్నాము.

టి. క్రిష్ణ ప్రసాద్, ఐ.పి.ఎస్.

అడిషనల్ డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీస్,

రోడ్ సేవా అధారిటీ, తెలంగాణ, హైదరాబాద్.

పిల్లలందరికీ...

రోజు రోజుకీ పెరుగుతున్న అధిక జనాభా, అదే స్థాయిలో పెరుగుతున్న వాహనాల సంఖ్య, రోడ్డు నియమాల పట్ల అవగాహన లోపించడం రోడ్డు ప్రమాదాలకు కారణమవుతున్నాయి. నేటి బాలులు రేపటి శారులు కావున పిల్లలలో రోడ్డు భద్రత పట్ల అవగాహన పెంచడానికి, రోడ్డు ప్రమాదాలను తగ్గించడానికి వివిధ తరగతుల్లో రవాణా విద్య పాఠ్యంశాలను ప్రవేశపెట్టి పాఠశాల విద్య శాఖ తనవంతు ప్రయత్నం చేస్తుంది.

జాతీయ పాఠ్యప్రణాళిక చట్టం-2005, రాష్ట్ర విద్య ప్రణాళిక పరిధి పత్రం - 2011 మరియు ప్రయం ఆరోగ్య సంస్థ 2015లో రోడ్డు భద్రతపై ప్రకటించిన బ్రెసెలియా డిక్లరేషన్లోని ఆశయాలను నెరవేర్పుడానికి ఈ కరదీపిక రూపొందించబడినది.

ఈ కరదీపికలో రోడ్డు భద్రత ఆవశ్యకత, రవాణా వ్యవస్థ రకాలు, రోడ్డు ప్రమాదాలు సంభవించుటకు గల కారణాలు, నివారణకు తీసుకోవాల్సిన ముందస్తు జాగ్రత్తలు, త్రాఫిక్ సిగ్నల్స్‌పై అవగాహన మొదలగు అంశాలను పొందుపరచడమైనది. విద్యార్థులకు అర్థమయ్యే రీతిలో సరళభాషలో సంబంధిత చిత్రాలతో ప్రాయబడినది. ఈ కరదీపికలోని బాక్యుల్లో ఇచ్చిన అంశాలు, ప్రతీ పేజీలో క్రింద ఇవ్వబడిన నినాదాలు విద్యార్థుల అవగాహన మరింత పెంపొందించడానికి దోహదపడతాయి.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పోలీస్ శాఖ, పాఠశాల విద్యాశాఖ (ఎస్.సి.ఇ.ఆర్.టి.)ల సమన్వయంతో రోడ్డు భద్రతపై రూపొందించబడిన ఈ కరదీపిక విద్యార్థినీ విద్యార్థులలో చైతన్యం పెంపొందించడమే కాక తన భద్రతతో పాటు ఇతరుల భద్రతకు సహాయపడుతూ రోడ్డు ప్రమాదాలు తగ్గడానికి మరియు నివారించడానికి దోహదపడుతుందని ఆశిస్తున్నాము.

జనవరి, 2017

పైఅధికారి.

ఎస్. జగన్నాథ రెడ్డి

సంచాలకులు

రాష్ట్ర విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ,

తెలంగాణ, పైఅధికారి.

రూపకల్పనలో పాల్గొన్నవారు

డా॥ ఆర్. గణపతి, ఎన్.ఎ., జి.ప.ఉ.పా., లాడెల్ల, దామెర (మం), వరంగల్ రూరల్.

శ్రీ ఎన్. రాజ్యపాల్ రెడ్డి, ఎన్.ఎ., జి.ప.ఉ.పా., శివరాంపల్లి, జనగాం.

శ్రీమతి హాద్. హిరణ్య, ఎన్.ఎ., ప్ర.ఉ.పా., బొల్లారం, పైదరాబాద్.

శ్రీమతి ఎ. జానకి దేవి, ఎన్.ఎ., ప్ర.ఉ.పా., శేరిలింగంపల్లి, రంగారెడ్డి.

శ్రీ క. చంద్రశేఖర, ఎన్.ఎ., జి.ప.ఉ.పా., శ్రీరంగపరం, మేడ్చల్.

శ్రీమతి వి. ఉమారాణి, ఎన్.ఎ., జి.ప.ఉ.పా., అమీర్పేట, రంగారెడ్డి.

శ్రీ క. ప్రభాకర్ రెడ్డి, ఎన్.ఎ., జి.ప.ఉ.పా., షాబాద్, రంగారెడ్డి.

శ్రీ ప్రసుాన్ కుమార్, ఎన్.ఎ., జి.ప.ఉ.పా., డోంగ్లి, కామారెడ్డి.

శ్రీ ఎ. అశ్వక్ కుమార్, ఎన్.ఎ., జి.ప.ఉ.పా., శనిగరం, వరంగల్ అర్బ్స్.

శ్రీ ఎల్లయ్య, పి.జి.టి., మొడల్ సూర్య, శాలిగౌరం, నల్గొండ.

శ్రీ ఎన్.సి. జగన్మాధ్, ప్రా.పా., కుల్మంపురా, పైదరాబాద్.

గ్రాఫిక్స్ & డిజైనింగ్

శ్రీ దార కస్తుయ్, డి.పి.ఓ.,

ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి., తెలంగాణ, పైదరాబాద్.

శ్రీ జిరుగంబి వెంకణ్ణ, డి.పి.ఓ.,

ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి., తెలంగాణ, పైదరాబాద్.

సపుస్తరుం

శ్రీమతి కె.ఎన్. సత్యప్రియ,

ఉపన్యాసకురాలు, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి.,
తెలంగాణ, పైదరాబాద్.

శ్రీ జి. హార్ట్,

ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్, గోధుమహల్
పైదరాబాద్.

సులహాదారులు

శ్రీ పి. శ్రీవిశ్వాస్,

ఆర్.టి.ఓ., పైదరాబాద్.

శ్రీ ఎ.వి.. శ్రీవిశ్వాస్,

డి.ఎన్.పి., రోడ్ సేఫ్టీ అధారిటీ, పైదరాబాద్.

శ్రీ ఎల్. విజయ్ కుమార్,

ఎ.సి.పి., తెలంగాణ పోలీస్ అకాడమీ.

శ్రీమతి ఎం. నాగ్రమణి,

ఎ.సి.పి., తెలంగాణ పోలీస్ అకాడమీ.

ముఖ్య సులహాదారులు

శ్రీ ఎన్. జగన్మాధ్రెడ్డి,

సంచాలకులు, ఎన్.సి.ఇ.ఆర్.టి.,
తెలంగాణ, పైదరాబాద్.

శ్రీ ఎ.వి. రంగనాథ్, ప.పి.ఎన్.,

డి.సి.పి. ట్రాఫిక్,
పైదరాబాద్.

శ్రీ జ. కిషన్, ప.పి.ఎన్..

పారశాల సంచాలకులు,
తెలంగాణ, పైదరాబాద్.

శ్రీ టి. కీష్ ప్రసాద్, ప.పి.ఎన్..

అడిషనల్ డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీస్,
రోడ్ సేఫ్టీ అధారిటీ, తెలంగాణ, పైదరాబాద్.

విషయసూచిక

క్ర.సం.	తరగతి	పాఠ్యాలంపం	పేజి నెం.
1.	4వ తరగతి	రోడ్స్ భద్రత - ప్రాముఖ్యత	1-3
2.	5వ తరగతి	ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ - సైన్ బోర్డులు	4-8
3.	5వ తరగతి	వాహనాలపై ప్రయాణం	9-10
4.	6వ తరగతి	రోడ్స్ ప్రమాదాలు - కారణాలు	11-16
5.	7వ తరగతి	భద్రతా చర్యలు - సురక్షిత ప్రయాణం	17-23
6.	7వ తరగతి	విద్యార్థులకు రవాణా సౌకర్యం	24-26

4వ తరగతి

1. రోడ్స్ భద్రత - ప్రాముఖ్యత

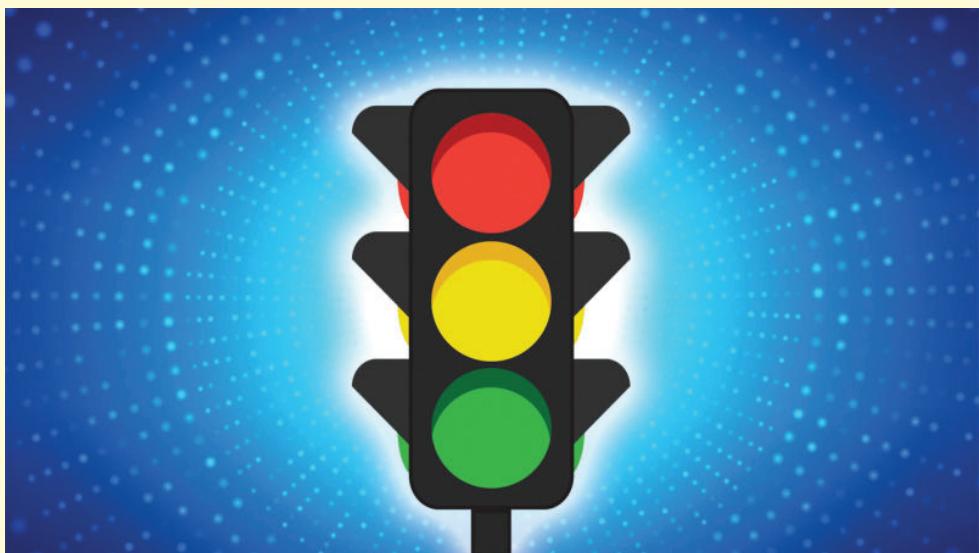
(4వ తరగతి)

చదపండి..... అలోచించండి.

రహదారులపైన జరిగే ప్రమాదాలు, గాయాల బారినుండి వ్యక్తిగత రక్షణ పొందడమే రోడ్స్ భద్రత. రహదారులపై వాహనాలు నడిపే డ్రైవర్లు చేసే తప్పులు, ట్రాఫిక్ నియమాలు పాటించని డ్రైవర్లు, భద్రతా చర్యలు పాటించని పాదచారుల వలన కలిగే ప్రమాదాలను తగ్గించడానికి చేపట్టే రక్షణ చర్యలే రోడ్స్ భద్రతా చర్యలు. రోడ్స్ పై నడిచే ప్రతి వ్యక్తికి వారు పాదచారులైనా, సైకిల్ లేదా మొటార్ సైకిల్ నడిపే వారైనా, ఇతర ప్రయాణీకులైనా రోడ్స్ ప్రమాదానికి గురయ్యే అవకాశముంది.

కానున పెద్దలైనా, పిల్లలైనా ప్రతి ఒక్కరికి రోడ్స్ భద్రతా నియమాలు, రోడ్స్ ను ఉపయోగించే విధానం తెలిసి ఉండాలి. పెద్దల పర్యవేక్షణ లేని పిల్లలు, యువకులే అధిక శాతం రోడ్స్ ప్రమాదాలకు గురి అవుతున్నారు. అందువలన ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదండ్రులు తమవంతు బాధ్యతగా వారి విద్యార్థులు, పిల్లలకు బాల్యం నుండే రోడ్స్ నియమాలు, భద్రతా చర్యలను గురించిన అవగాహన కల్పించాలి.

రోడ్స్ పై నడిచే విధానం, వాహనాలు నడిపేటప్పుడు తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు, రోడ్స్ పైన ఉండే ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్, ఇతర సైన్బోర్డుల గురించి అందరికీ అవగాహన కల్పించడమే ఈ చిన్న పుస్తకం యొక్క ఉద్దేశ్యం.

రహదారి భద్రతా నియమాలను పాటించు - ప్రమాదాలను నివారించు

రోడ్‌ను ఉపయోగించేటప్పుడు తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు:

రోడ్‌ను ఉపయోగించేటప్పుడు జాగ్రత్తలు తీసుకోకపోతే ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశం ఉంది. ఈ క్రింది జాగ్రత్తలను పరిశీలించండి.

జీబాక్రాసింగ్ వద్ద రోడ్స్‌డ్రై దాటుతున్న విద్యార్థులు

- రోడ్సును దాటేటప్పుడు మీ కుడి, ఎడమ ప్రక్కలను చూసి వాహనాలు రాని సమయంలోనే దాటాలి.
  - రోడ్సు మీద గీయబడి ఉన్న జీబ్రా క్రాసింగ్ వద్దనే రోడ్సును దాటాలి.
  - ఎవరైనా పెద్ద వాళ్ల చేయి పట్టుకొనే రోడ్సును దాటాలి.
  - దాటేటప్పుడు రోడ్సుపైన పరుగెత్తుకూడదు.

రోడ్డు ప్రక్కన పుట్టపాత్తిపైన నడుస్తున్న చిత్రం

- రోడ్డుపైన అడ్డదిడ్డంగా నడిస్తే ప్రమాదాలు జరుగుతాయి.
  - రోడ్డును ఉపయోగించే సమయంలో ఫుట్ట్‌పాత్‌పైనే నడవాలి.
  - రోడ్డుపైన ఫుట్ట్‌పాత్ లేకపోతే ఎదురుగుండా వస్తున్న వాహనాలను గమనిస్తూ కుడివైపు నుండి నడవాలి.

భద్రతను పాటించడం - బాధ్యతను గుర్తించడం

- వృద్ధులు, వికలాంగులు మొదలగు వారికి రోడ్డు దాటుటలో సహాయ పడండి.

- రద్దీగా ఉన్న రోడ్పుపై చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

నీ జాగ్రత్త నీ రక్కణ!

5వ తరగతి

2. ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ - సైన్ బోర్డులు

(5వ తరగతి)

రోడ్పున వివిధ సైన్ బోర్డులు, ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ మన భద్రత కోసం ఉంటాయి. వాటిని పరిశేలిస్తూ భద్రతా సూచనలను పాటించాలి.

- రోడ్డు కూడళ్ళలో (చౌరస్తా) ట్రాఫిక్ ను క్రమబద్ధికరించడానికి ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ ఉంటాయి.

- ఎరువు రంగు లైట్ వెలిగినప్పుడు స్టోప్ లైన్ వద్ద వాహనాలు ఆగాలి.

- పసుపు రంగు లైట్ వెలిగినప్పుడు వాహనాల స్టోప్ ను తగ్గించి ఆగడానికి మరియు వెళ్లడానికి సంసిద్ధులై ఉండాలి. ఆకుపచ్చ లైట్ వెలిగే వరకు వేచి ఉండాలి.

భద్రతా సూచనలను థిక్కరించడం - ప్రమాదాలను ఆహ్వానించడం

- ఆకుపచ్చ లైట్ వెలిగినపుడు ఇంజన్ స్టార్ చేసి ముందుకు వెళ్లాలి.
  - ముందుకు వెళ్లటప్పుడు అటూ, ఇటూ వస్తున్న వాహనాలను గమనిస్తా వాహనాన్ని నడపాలి.

మన భద్రత కోసం ఇంకా కొన్ని సైన్ బోర్డులు రోడ్సు ప్రక్కన ఉంటాయి. వాటిని గమనిస్తూ వాహనాలను నడవాలి.

- ఎరువు రంగు బోర్డు ఉన్న చోట వాహనాలను ముందుకు పోకుండా ఆపాలి.

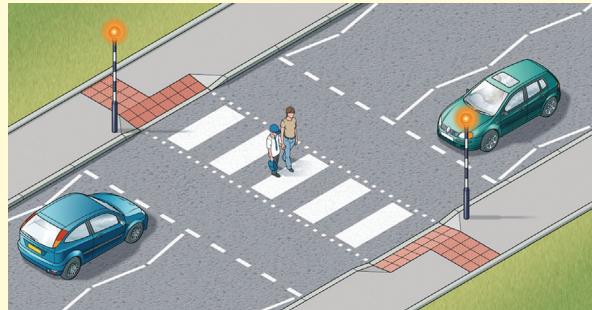
- పార్కింగ్ బోర్డు ఉన్న చోట వాహనాలను నిలపాలి.
  - నో పార్కింగ్ బోర్డు ఉన్న చోట వాహనాలను నిలుపరాదు.

భద్రత పాటిస్తే పన్నిరు - లేకుంటే కన్నిరు

- స్వాల్ఫ జోన్ అని ఉన్న చోట, స్వాల్ఫ ఉంటుంది కనుక వాహనాల వేగం తగ్గించి జాగ్రత్తగా వెళ్ళాలి.

- ‘వన వే సైన్’ ఉన్న చోట రోడ్స్‌పై ఒక వైపునే ప్రవేశం ఉంటుంది.

భద్రతపై మనసు పెట్టు - ప్రమాదాలను అరికట్టు

- ‘రైట్ టర్మ’ ఉన్న చోట రోడ్డు కుడి వైపుకు మరలుతుంది.

- ‘ఓవర్ టేకింగ్ ప్రాహిబిటెడ్’ బోర్డు ఉన్న చోట ముందు ఉన్న వాహనాలను దాటి వెళ్రాదు.

మీకు తెలుసా?

ప్రమాదాలతో సాధానం కన్నా - భద్రతతో సాధానం మన్న

మీరు ప్రతిరోజు అటలు ఆడుతారు కదా! ఆటలను అటస్టలంలోనే ఆడుకోవాలి.

- రోడ్డు పైన ఆటలాడితే వాహనాల వలన ప్రమాదాలు జరుగుతాయి.

- రోడ్డు పైన గాలివటాలు ఎగుర వేయకూడదు.

మీకు తెలుసా?

ట్రూఫిక్ సిగ్నల్ వ్యవస్థను మొదటిసారిగా ఆగష్టు 5, 1914లో అమెరికన్ ట్రూఫిక్ సిగ్నల్ కంపెనీ ఐహాయో రాష్ట్రంలోని క్రీవ్లాండ్ సందు ప్రవేశ పెట్టారు.

రోడ్డు ప్రమాదం - కుటుంబానికి తీరని శోకం

3. వాహనాలపై ప్రయాణం

(5వ తరగతి)

మనం ప్రతిరోజు పారశాలకు ఆర్.టి.సి. బస్సులో, స్వాలు బస్సులో, ఆటోలో, ఇతర వాహనాలలో వెళ్తాము. అప్పుడు ప్రమాదాలు జరుగకుండా ఈ క్రింది భద్రతా చర్యలు తీసుకోవాలి.

సూక్తులు బస్పులోకి కూచ్చలో నిలబడి ఎక్కుతున్న విద్యార్థులు

- బస్సును ఎక్కేటప్పుడు కూచ్చలో నిలబడి ఎక్కాలి. ఒకరినొకరు తోసుకుంటూ ఎక్కుకూడదు.
  - బస్సు రన్నింగ్‌లో ఉన్నప్పుడు ఎక్కుకూడదు, దిగుకూడదు.

- బస్సు పుట్టబోర్డు (మెట్లుపైన) వ్రేలాడుతూ ప్రయాణం చేస్తే ప్రమాదం జరుగుతుంది. ఒక్కొక్కసారి మరణం కూడ సంభవించవచ్చు).

మీకు తెలుసు?

వాహనాలతో ఆటలాడటం - |పొణాలతో చెలగాటం

మొటర్ సైకిల్ పైన పరిమితికి వించి ప్రయాణం

- సూక్షటర్ పైన, మొటార్ సైకిల్ పైన ఇద్దరి కంటే ఎక్కువ మంది ప్రయాణం చేయకూడదు.
- ఈ ప్రయాణం వలన ప్రమాదాలు జరుగుతాయి.

పరిమితికి వించి ప్రయాణం చేస్తే జరిమానా విధించబడుతుంది.

- ఎక్కువ మంది ప్రయాణం చేస్తున్న ఆటోలో ఎక్కుకూడదు. దాని వల్ల ప్రమాదం జరిగే అవకాశం ఉంది.

పారశాల బస్సు డీకొని చిన్నాలి మృతి

రాజపేట, మ్యానెట్: ఇంచెము పారశాల బస్సు డీకొని సగ్గుండ ఇల్లా రాజపేట పుండలం రెఫికులో గురు వారం ఒడ్డు చిన్నారి మృతి తెందిది రెఫికులు తెంది శ్రీశేం, స్ట్రీల ప్రమాదై బుడిగి భువన రాజపేటలోని ఓ ఇంచెము పారశాలలో యాకే వదు పుత్తింది. రేజలాగి తరగతులు పూర్ణయిన అనంతరం పార శాల బస్సులోనే స్కూల్మానికి బస్సు దిగి ముందు నుంచి వెళ్తుండగా అదే బస్సు డీకొని అట్టడిక్కుడే ప్రాణాలు కెల్పేయంది.

- సూలు బస్సు ఎక్కు సమయంలో బస్సు వెనకాల నిలబడకూడదు. ఇడ్లైవర్ గమనించకుండా బస్సును వెనుకకు నడిపితే ప్రమాదం జరుగుతుంది.

మీకు తెలుసా?

ఒక వాహన వేగాన్ని గంటకు 5 కి.మీ. చౌప్పున పెంచినట్టుయితే ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశం 40% పెరుగుతుంది.

భద్రత నియమాలు పాటించు - జీవన ప్రమాణాన్ని పెంచు

ప్రాణ తరగతి

4. రోడ్స్ ప్రమాదాలు - కారణాలు

(6వ తరగతి)

ప్రతి రోజూ మనం వార్తా పత్రికలు చదివేటప్పుడు ఎన్నో ప్రమాదాలు జరిగాయని చదువుతూ ఉంటాము. ఈ ప్రమాదాల కారణంగా ఎంతో మంది గాయాలపాలవుతున్నారు. మరికొంత మంది

ప్రాణాలు కోల్పేతున్నారు. ఈ ప్రమాదాలకు గల కారణాలు ఏమిటో మనం తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

- చిన్న పిల్లలు / యువత విచక్షణారహితంగా వాహనాలు నడుషం మూలంగా అనేక ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి.
- అనేక సంఘటనల్లో ఎంతో భవిష్యత్తు ఉన్న విద్యార్థులు, యువకులు, తమ విలువైన ప్రాణాలను కోల్పేతున్నారు.
- నిర్ణిత వయస్సు (18 సంవారాలు) వచ్చిన తరువాత మాత్రమే మరియు రవాణా శాఖ వారు జారీ చేసిన డ్రైవింగ్ లైసెన్సు పొందిన తర్వాతనే వాహనాన్ని నడుపాలి.

మీకు తెలుసా?

రోడ్స్ ప్రమాదాలలో అధిక శాతం ద్విత్త వాహనాల వల్లనే సంభవిస్తున్నాయి.

2015లో 31.5% ప్రమాదాలు ద్విత్త వాహనాల వల్ల సంభవించాయి.

అనాలోచితంగా వాహనాన్ని నడుపకు - ఆపదలను కొని తెచ్చుకోకు

- చిన్న పిల్లలను ముందు కూర్చోబెట్టి హండిల్ వారిచేతి కిచ్చి వాహనం నడిపించడం కూడా ప్రమాదానికి కారణమవుతుంది.
- కారు Dash Board పై ఉన్న స్ట్రీన్స్ లో సినిమా చూస్తూ డ్రైవింగ్ చేయడం కూడా ప్రమాదానికి కారణం అవుతుంది.
- నిద్రమత్తులో ఉండి వాహనాలు నడపడం వలన కూడా ప్రమాదాలు జరుగుతాయి.
- ప్రక్కన వారితో మాట్లాడుతూ డ్రైవింగ్ చేయడం వలన కూడా ప్రమాదాలు జరుగుతాయి.
- ప్రతి పొరుడు రోడ్స్ పైన ఏర్పాటు చేసిన భద్రతా సూచికలు మరియు సంజ్ఞల పైన ఫూర్తి అవగాహనను కలిగి ఉండాలి.

కారణాలు :

- Tender Age: చిన్న వయస్సులో వాహనాలు నడపడం వలన వాహనాన్ని పూర్తిగా కంట్రోల్ చేయలేరు. రోడ్స్ పై ఒక్కసారిగా వచ్చిన వాహనాన్ని చూసి భయపడి ఏం చేయాలో తెలియక ప్రమాదానికి గురొతుంటారు.
- Teenage: యువకులు ఇతర వాహనాలు తమ వాహనాన్ని దాటి వెళ్లడం తమకు అవమానంగా భావిస్తారు. దానితో వేగాన్ని పెంచి ప్రమాదానికి గురొతుంటారు.
- At the time of Festivals:

నంబరాలు, హార్లీ వంటి
పండుగలు జరుపుకునేటప్పుడు
వాహనాన్ని వివిధ భంగిమలతో

త్రిప్పుతూ ప్రమాదానికి గురొతుంటారు.

- Imitation: సినిమాల ప్రభావంతో కూడా తమ హార్లోలు చేసిన వివిధ రకాల ఫీట్స్ చేసి ప్రమాదాలకు గురొతుంటారు.

యువత మేలుకో --మర్యాద మానుకో - ప్రాణాలు నిలుపుకో

Drunk and Drive : మద్యం సేవించి రోడ్స్‌పై వాహనాలు నడవడం, హైవేల్స్‌పై భారీ వాహనాలు నడవడం వలన ప్రమాదాలకు గురొతున్నారు. ఇతరులను ప్రమాదాలకు గురిచేస్తున్నారు.

Cell Phone : సెల్ఫోన్లో మాట్లాడుతూ చుట్టూ

ప్రక్కల గమనించకుండా వాహనాన్ని నడవడం కూడా ప్రమాదాలకు కారణమవుతుంది. సెల్ఫోన్లో మాట్లాడుతూ రోడ్స్ దాటడం, రైల్వే ట్రాక్స్ ను దాటటం వలన కూడా ప్రమాదాలు

జరుగుతున్నాయి.

Over Load : చిన్న వాహనాలపై ఎక్కువ బరువు పెట్టడం వలన, ఒకే వాహనంపై చాలా మంది ప్రయాణించడం వలన వాహనాన్ని కంట్రోల్ చేయలేక ప్రమాదాలకు గురొతున్నారు.

మీకు తెలుసా?

భారత దేశంలో రోడ్స్ భద్రతా వారోత్సవాలు ప్రతి సంవత్సరం జనపరి సెలలో జరుపుకుంటారు. ఈ సందర్భంగా రోడ్స్ భద్రతకు సంబంధించి అనేక అవగాహనా కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తారు.

అతివేగం - ప్రమాదాలకు మూలం

Over Speed : నీర్చిత వేగంతో ప్రయాణం చేయడం వ్రైయస్కరం. కానీ చాలా మంది అత్యుత్సాహంతో వేగంగా వాహనాన్ని నడిపి వారు ప్రమాదాలకు గురి కావడమే కాక ఇతరులకు కూడా హని కలిగిస్తున్నారు.

Turnings : మలుపుల వద్ద అనేక ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. మలుపులను వాహనదారులు సరిగా అంచనా

వేయలేకపోవడం, ఇతర వాహనాలను అధిగమించే ప్రయత్నంలో కూడా ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి.

Race on the Road : రోడ్స్ట్రెప్ యువకుల రేసుల వలన కూడా ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి.

Wrong Route : పట్టణాలలో, నగరాలలో మరియు ప్రావేలలో రాంగ్ రూట్లో వాహనాలు నడపడం వలన ప్రమాదాలకు గురొతున్నారు.

Man holes : మ్యాన్ హోల్స్ నిర్వహణ సరిగా లేకపోవడం వలన వర్షాలు వచ్చినపుడు, నీరు

పోవడానికి తీసిన మ్యాన్ హోల్స్ని మూత సరిగా వేయకపోవడం వలన అందులో పడి ప్రజలు ప్రమాదాలకు గురొతున్నారు.

వేగం వద్ద - ప్రాణాలేముద్ద

Animals : వాహనాలకు అడ్డంగా కుక్కలు, గొరైలు, ఆవులు రోడ్స్ట్రోట్టీకి రావడం వలన ప్రమాదానికి గురొతున్నారు.

Drowsiness : రాత్రి వేళల్లో స్నాన్ ఆహారం,

నిద్ర లేకుండా వాహనాన్ని నడుపడం వలన కూడ ప్రమాదానికి కారణమవుతుంది. పొగ మంచు కారణంగా కూడా ప్రమాదాలు జరుగుతుంటాయి.

SOS :

SOS అనగా Save Our Soul - మమ్మల్ని కాపాడండి.

National Highwayపై ఏదైనా ప్రమాదం జరిగితే వెంటనే దగ్గరలో ఉన్న SOS Phone

న Lift చేయాలి. వెంటనే అది కేంద్ర కార్బూలయంలో రింగ్ అయి అక్కడ ఉన్న అటెండెంట్ మనకు జరిగిన ప్రమాదాన్ని లేదా మనకు కావలసిన సహాయాన్ని తెలుసుకొని మన వద్దకు సహాయకులను వెంటనే పంపిస్తారు.

ప్రథమ చికిత్స, గోల్టైన్ అవర్ :

ప్రథమ చికిత్స అనగా ఏదైనా ప్రమాదం జరిగినవుడు నరిధ్యేన వైద్య సేవలు అందే సమయానికి ముందు చేసే చికిత్స. ప్రమాదం

మీకు తెలుసా?

మోటార్ సైకిల్, సూక్షుర్ వంటి ద్విపక్త వాహనాలను సహించే వారు ధరించే హెల్పుట్టును డాక్టర్ ఎడిక్ గార్డ్స్ రూపొందించారు.

మెల్లగా నడుపు - ప్రాణాలు నిలుపు

జరిగినవుడు మొదటి గంటలో ఆసుపత్రికి తీసుకువెళ్లి సరైన వైధ్య సేవలు అందించడం వల్ల ప్రమాదానికి గురైన వారి ప్రాణాలను కాపాడవచ్చు మరియు ప్రమాదం వలన జరిగే నష్టాన్ని తగ్గించవచ్చు. దీనిని Golden Hour అని అంటారు.

ప్రమాదాలు జరిగినవుడు క్రింది నెంబర్లకు ఫోన్ చేస్తే ప్రభుత్వ సిబ్బంది మన వద్దకు వచ్చి కావాల్సిన సహాయం చేస్తారు.

అత్యవసర ఫోన్ నెంబర్లు :

1	బైచే ఎమర్జెన్సీ నంబర్
100	పోలీస్
101	ఆగ్నిప్రమాదం
102	అంబులెన్స్
108	జ.ఎమ్.ఆర్.ఐ.
1073	ట్రాఫిక్ హెల్ప్లైన్
1098	షైల్డ్ హెల్ప్లైన్
099	టాపిక్ సహాయం

మీకు తెలుసా?

సూక్షులు బస్సులు పసుపు రంగును కలిగి ఉండటానికి కారణం ఇతర రంగుల కన్నా వసుపు రంగు వరిథీయ దృష్టిలో సులభంగా గుర్తింపజడుతుంది.

మీకు తెలుసా?

అంబులెన్స్ ల ముందు భాగంలో అంగ్కంలో అంబులెన్స్ పడం యొక్క అక్షరాలు తిరగేసి రాస్తామ. ఎందుకంటే ముందు వెళుతున్న వాహనం యొక్క వెసుక చూపే అడ్డం (rear view mirror) సైడ్ మిల్కర్లలో ఆ పడం అక్షరాలను సరైన విధంగానూ, పెద్దవి గానూ చూపిస్తుంది.

రహదారులు దేశ ప్రగతికి సోపానాలు

7వ తరగతి

5. భద్రతా చర్యలు - సురక్షిత ప్రయాణం (7వ తరగతి)

రోడ్లు అనేది పాదచారులు, వాహనాలు వెళ్లే ప్రదేశం. రోడ్లపై వాహనచారులు వెళ్లేటప్పుడు జాగ్రత్తగా ఉండకపోతే అనేక ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి మనమందరం ట్రాఫిక్ నిబంధనలను, సూచిక బోర్డుల పట్ల కనీస అవగాహన కలిగి ఉన్నట్లయితే సురక్షిత ప్రయాణం సాధ్యం.

ఈ క్రింది వాటిని గమనించండి.

ద్వివ్యక్త వాహనాలపై వెళ్లేటప్పుడు తప్పకుండా పొత్తెటను ధరించండి.

మీకు తెలుసా?

‘నో హంకింగ్ జోన్స్ లో’ (హోరన్ మ్యూగింజడం) హోరన్ ఉపయోగించకూడదు.
ఆసుపత్రుల వద్ద, న్యాయస్థానాల వద్ద, పారశాలల వద్ద, ప్రార్థనా స్థలాల వద్ద,
ముఖ్య ప్రథమత్వ కార్యాలయాల వద్ద నో హంకింగ్ జోన్ బోర్డులు కనిపిస్తాయి.

భద్రతపై మనను పెట్టు - ప్రమాదాలను అరికట్టు

కారులో వెళ్ళేటప్పుడు నీటు బెల్పు అందరూ తప్పకుండా పెట్టుకోవాలి.

వాహన చోదకులు స్వార్ల జోన్ ప్రాంతాల్లో పిల్లలను గమనిస్తా నెమ్ముదిగా వెళ్లాలి.

సూర్య జోన్ అని సూచికలేనపుటికీ రోడ్డుపై పనుపంచు గీతలున్నాచో అది సూర్య జోన్ పరిధిలోకి వస్తుంది.

మీకు తెలుసా?

ಭದ್ರತ ಪಾಟಿನ್ನೇ ಸುಮಾಂಜಲಿ - ಭದ್ರತ ಲೋಪಿನ್ನೇ ಭಾಷ್ಯಾಂಜಲಿ

18 సం॥రాలలోపు పిల్లలు వాహనాలు నడుపుటకు అనుమతి లేదు.

మద్యం త్రాగి వాహనం నడుపుట నేరం.

సూచించిన ప్రాంతంలోనే వాహనాలను పార్క్ చేయండి.

మీకు తెలుసా?

ప్రథాన రహదారులపై విశాలమైన డివైడర్లే మధ్య మొక్కలను పెంచుతారు. ఎందుకంటే ఎదురుగా వస్తువ్యావహారాల నుండి వచ్చే ప్రకాశవంతమైన వెలుతురు కారణంగా వాహన చోదకులు తమ దృష్టి మరల్చుకుండా ఉంటుంది. పైగా మొక్కల పెంపకం పర్యావరణ కాలుష్యంను తగ్గించుటకు ఉపయోగపడుతుంది.

భద్రతను తెలుసుకో - బంధాన్ని పెంచుకో

రోడ్స్‌పై పెంపుడు జంతువులను వదిలి వేయరాదు. రోడ్స్‌పై నడిచేటప్పుడు పెంపుడు జంతువులను జాగ్రత్తగా పట్టుకోండి.

చిన్న విల్లలను సీట్లుపై నిల్చేబెట్టడం చేయకూడదు.

వాహనం నడుపుటకు ముందు వాహన స్థితిని పరిశీలించండి. బ్రేకులు, టైర్లు, ఇంధనం వెందలైనవి సరిగా ఉన్నవో లేవో సరిచూసుకోవాలి.

మీకు తెలుసా?

ప్రపంచంలో రోడ్స్ ప్రమాదాల ద్వారా అధికంగా మరణాలు సంభవిస్తున్న దేశాలలో భారతదేశం ఒకడి. మనదేశంలో సగటున దాదాపు 400 మంది ప్రతి రోజు రహదారి ప్రమాదాల వల్ల మరణిస్తున్నారు. అయితే ప్రపంచ రోడ్స్ గణాంకాలు 2015 ప్రకారం రష్యా ప్రధమ స్థానంలో ఉండగా, భారత్ ద్వారించిన స్థానంలో ఉంది.

విష్టపాటు నిర్దిష్టం - భవిష్యత్తు అలక్ష్యం

అంబులెన్స్ / 108 వాహనాలకు
దారి ఇవ్వండి.

వాహనం నడిపేటప్పుడు సెల్ఫోన్
ఉపయోగించకూడదు.

రోడ్డుపై వాహనాలను అడ్డదిడ్డంగా
నడుపరాదు.

వాహనాలను రాంగ్ రూట్లో నడుపరాదు.

శృతి తప్పిన భద్రతా భావం - గతి తప్పను నీ జీవన రాగం

రోడ్డు మలుపుల దగ్గర దాటేటప్పుడు ఎక్కువ
జాగ్రత్తగా ఉండాలి.

కారులో పిల్లలను గట్టిగా అరవడం,
ఏదవడం లేదా ఆడుకోవడం
చేయనీయకండి.

వాహన చోదకుల ఏకాగ్రతకు భంగం కలుగరాదు.

ఒక వాహనానికి మరియుక వాహనానికి మధ్య
50 మీటర్ల దూరం పాటించాలి.

భద్రతా నియమాలు పాటించు - అందరి ప్రాణాలు రక్షించు

ఈ గుర్తు ఉన్న చోట హోరన్ మ్రోగించరాదు.

పరిమితి వేగానికి మించి వాహనాలను నడుపరాదు.

మీకు తెలుసా?

రోడ్స్ ప్రమాదాల పల్ల మన దేశ జాతీయాదాయం సంవత్సరానికి 3% హరించుకుపోతోంది.

మీకు తెలుసా?

వాహన ప్రమాద మరణాల్లో 90% తక్కువ, మధ్యస్థాయి ఆదాయ దేశాలలో సంభవిస్తున్నాయి.

ట్రూఫిక్ సిగ్నల్స్ పాటించు - భీదతగా జీవించు

6. విద్యార్థులకు రవాణా సౌకర్యం

(7వ తరగతి)

విద్యార్థులకు స్వాలుకు వెళ్లడానికి వివిధ రకాల రవాణా వ్యవస్థలు, మార్గాలు ఉన్నాయి. విద్యార్థుల రవాణా వ్యవస్థ అనగా విద్యార్థులను స్వాలుకు మరియు ఇతర కార్బూక్యూమాలకు విద్యార్థులను చేరవేయడం. పారశాల రవాణా వ్యవస్థలో భాగంగా విద్యార్థులు తమంతట తాముగా నడిచి రావడం లేదా సైకిల్స్‌పై రావడం లేదా కుటుంబ సభ్యుల వెంట రావడం లేదా బస్సులో గాని ఆటోలో గాని రావడం ఏర్పాటు చేసుకుంటారు.

స్వాలు ప్రయాణ సాధనాలు :

- 1. నడక / సైకిల్ : విద్యార్థి ఆరోగ్యంగా ఉండటానికి మరియు అన్ని రకాలుగా అభివృద్ధి కొరకు ఇది అత్యుత్తమ పద్ధతి. పొరశాల ఇంటికి సమీపంలో ఉండడం మరియు త్రాఫిక్ ఇబ్బంది లేని ప్రాంతాల్లో ఇది సాధ్యం. పర్యావరణ పరిక్రమకు మరియు చౌకైన ఉత్తమ రవాణా మార్గం.**

2. ప్రజా రవాణా వ్యవస్థ :

ఇది విద్యార్థుల కొరకు ఉన్న సాధారణ
రవాణా వ్యవస్థ. విద్యార్థులు పారశాలకు వచ్చి
పోవడానికి చౌకైన బన్ను పాన్ సొకర్యం
ఉంటుంది. ప్రభుత్వం వారి ఆర్టీసి బన్నులో
ప్రయాణం సురక్షితం.

మీకు తెలుసా?

రోడ్చును జాగ్రత్తగా వాడండి - సురక్షితంగా ఇంటికి చేరండి

3. అటోలు :

విద్యార్థులను స్వాలుకు తీసుకొని రావడం
మరియు ఇంటి వద్ద దింపటానికి ఆటోలను కూడా
చాలా మంది తల్లిదండ్రులు ఉపయోగిస్తున్నారు. ఆటో
డైవర్కు డైవింగ్ లైసెన్స్ ఉన్నదో లేదో
సరిచూసుకోవాలి. ఆటో రన్నింగ్ కండిషన్సు కూడా
అప్పుడప్పుడు పరీక్షించాలి.

4. సూర్యులు బస్మి :

విద్యార్థులను స్వాళుకు తీసుకొని
రావడం మరియు ఇంటి వద్ద దింపటానికి
స్వాళు బస్పు ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేస్తారు.
ఇది స్వాళు వద్ద రద్ది నివారణతో పోటు
తల్లిదండ్రుల వ్యయప్రయాసమను తగ్గిస్తుంది.

సూక్తులు బస్పుల కొరకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం రూపొందించిన నిబంధనలు :

- స్కూలు బస్సు పసుపు రంగులో ఉండాలి మరియు బస్సు ముందు, వెనుక 'on school duty' అని తప్పనిసరిగా రాయాలి.
  - పరిమితికి మించి విద్యార్థులను స్కూలు బస్సులో ఎక్కించకూడదు మరియు విద్యార్థులను సీట్లలో ఇరుకుగా కూర్చోబెట్టకూడదు.
  - ప్రతి బస్సులో ప్రథమ చికిత్స బాక్సు మరియు త్రాగు నీటి సౌకర్యం తప్పనిసరిగా కల్పించాలి.
  - అవసరమైన చోట్ల సీటు బెల్లులను బిగించాలి.
  - బస్సుకు ఇరువైపులా కనబడే విధంగా స్కూలు పేరు, చిరునామా మరియు టెలిఫోన్ నెంబర్ ప్రాయాలి.

రోడ్‌మై భద్రత - ప్రతిపాదన బాధ్యత

- సూర్యులు బస్పు నడిపే ట్రైవర్కు సంబంధిత రంగంలో కనీసం 5 సంవత్సరాల అనుభవం కలిగి ఉండాలి మరియు ఎలాంటి ట్రాఫిక్ ఉల్లంఘనకు సంబంధించిన కేసులు ఉండకూడదు.
  - ప్రతి సూర్యులు బస్పులో పిల్లలను బస్పు దింపడానికి, ఎక్కుంచడానికి మరియు సురక్షిత ప్రయాణము కొరకు ఒక సహాయకుడిని నియమించాలి.
  - సూర్యులు యాజమాన్యము మరియు తల్లిదండ్రులు సూర్యులు బస్పును తనిఫీ చేసి దాని స్థితిని రిజిస్టరులో నమోదు చేయాలి.

ಇಲ್ಲಾ ಚೆಯಂಡಿ:

- రోడ్సును భద్రతగా దాటే విధానాన్ని తల్లిదండ్రులు, ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు చిన్నప్పటి నుండే నేర్చాలి.
  - రోడ్సు దాటేటప్పుడు పిల్లలు పెద్దవాళ్ళ సహాయంతో దాటాలి. పోలీస్ ఉన్న చేట అతని సహాయం తీసుకోవాలి.
  - పాదచారులు పుట్టపాత్రను తప్పనిసరిగా ఉపయోగించాలి.
  - రోడ్సుపైన అడ్డదిడ్డంగా నడువరాదు.
  - ప్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ ఉన్నది మన భద్రత కోసమే. వాటిని తప్పనిసరిగా పాటించాలి.
  - రోడ్సు ఆట స్థలం కాదు. రోడ్సుపైన క్రికెట్, మొదలైన ఆటలాడటం, గాలిపటాలు ఎగురవేయడం చేయకూడదు.

మీకు తెలుసా?

రోడ్‌నియమాలు పాటించడం మన ప్రథమ కర్తవ్యం

